Gemeente Amsterdam

Versie 2.0
08-04-2024

Visie omgevingsparticipatie gebouw de Nieuwe Meervaart en zuidwestoever Sloterplas

Projectteam Nieuwe Meervaart en projectteam Stadscentrum Osdorpplein
Versie 2.0 (aangepast naar aanleiding van gemeenteraadsvergadering 28/032024)
Datum 08-04-2024

1 Inleiding

Dit plan beschrijft de visie van het projectteam stadscentrum Osdorpplein en projectteam de Nieuwe Meervaart op de participatie en het betrekken van de omgevingspartijen in het kader van de integrale opgave voor de Nieuwe Meervaart en omgeving. Het is de leidraad op basis waarvan de participatie rondom het nieuwe gebouw de Nieuwe Meervaart en de zuidwestoever (zover die binnen de scope van het stedenbouwkundig plan Stadscentrum Osdorpplein vallen) opgezet wordt.

Dit is geen communicatieplan, maar geeft op onderdelen wel richting aan de communicatie.

2 Participatie aanpak

2.1 Aanleiding

Rondom (de locatie van) de Nieuwe Meervaart is in het verleden al veel te doen geweest. De relatie met de omgeving is broos te noemen. Mensen die ontevreden of wantrouwend zijn halen hierbij vaak de volgende zaken aan:

- In 2019 is er geparticipeerd over de locatie van de Nieuwe Meervaart. De locatie in de Sloterplas (waterlocatie) was geen onderdeel in die participatie ronde.
- In 2020 zijn verschillende onderzochte locaties-opties voorgelegd aan de gemeenteraad, waaronder de waterlocatie. De gemeenteraad heeft de waterlocatie als voorkeursalternatief gekozen, onder voorwaarde van participatie. De participatie heeft dus pas na het besluit plaats gevonden en daarmee is het vertrouwen van de omgeving/betrokkenen beschaamd.
- In november 2020 heeft belangenorganisatie de Vrienden van de Sloterplas een petitie tegen het bouwen in de Sloterplas ingediend die 2390 keer ondertekend is. De Vrienden van de Sloterplas is van mening dat hier niet op gereageerd is.
- In de (online) participatie in 2020/2021 is aangegeven dat de resultaten in een ambitiedocument vastgelegd zou worden. Er is voor gekozen dat niet te doen maar de resultaten te verwerken in het stedenbouwkundig plan en het programma van eisen voor de Nieuwe Meervaart. Dit is niet goed teruggekoppeld.
- Toen in 2021 de gemeenteraad de keuze voor de waterlocatie herbevestigde, vond de omgeving dat er niet naar hen geluisterd is.
- Tijdens de besluiten m.b.t. de locatie van de Nieuwe Meervaart is gekozen voor de waterlocatie. In het stedenbouwkundig plan worden drie opties in het water (noord, midden en zuid) beschreven. Het was niet voor iedereen duidelijk dat er meerdere opties mogelijk waren voor de waterlocatie en ze waren verrast door de opties noord en zuid.

Ondanks dat het negatieve soms de boventoon voert, zijn ook best veel mensen positief of neutraal. Ze zien de Nieuwe Meervaart in de Sloterplas best voor zich. En als het gaat om de Meervaart is de omgeving in brede zin zeer positief. Ze dragen de Meervaart een warm hart toe.

2.2 Participatiedoel en kernwaarden

Participatiedoel is: De belanghebbenden praten mee over onderwerpen binnen de bestuurlijk vastgestelde kaders zodat het nieuwe gebouw van de Meervaart zoveel mogelijk aansluit op de wensen en behoeften van de omgeving en de toekomstige gebruikers en de oevers optimaal gebruikt worden.

Uitdaging hierbij is de broze relatie met de omgeving en het gebrek aan vertrouwen in de gemeente en het project. Voor het behalen van het participatiedoel is een verbeterde relatie met de omgeving nodig. We beseffen dat het volledig herstellen van vertrouwen waarschijnlijk niet gaat lukken, maar willen wel bouwen aan de relatie met de omgeving. We werken hierbij vanuit de volgende kernwaarden:

- **Tijdig**: we[1] betrekken stakeholders tijdig in een periode dat stakeholders mee kunnen praten.
- **Zinvol**: de input die opgehaald wordt in de participatie wordt daadwerkelijk meegenomen in de besluitvorming en het project.
- **Transparant**: als we weten wat er speelt dan vertellen we het. We nemen de omgeving mee in de te nemen stappen. Zoveel als mogelijk delen we documenten en kunnen er ook voor kiezen om documenten te delen die nog niet definitief zijn als dat het proces helpt.
- **Open en eerlijk**: we zijn toegankelijk en beschikbaar voor vragen en opmerkingen (open luiken).
- **Duidelijk zijn over kaders**: stakeholders weten waar wel en niet over kan worden meegepraat en op welke manier.
- **Navolgbaar**: we hanteren een helder proces waar de gemeente zich ook aan houdt.
- **Belangen staan centraal**: stakeholders met de grootste belangen krijgen de meeste aandacht en waar we kunnen wegen we belangen mee in het project.
- **Kwaliteit verhogen**: we benutten kennis en kunde van de omgeving om de kwaliteit van het project te vergroten.
- **Actief werken aan betrokkenheid**: we zullen ons blijvend, actief inspannen om de betrokkenheid van de omgeving te vergroten.
- **Werken aan vertrouwen**: we werken aan het realiseren van het project maar ook aan het lange termijn vertrouwen tussen gemeente en stakeholders.
- **Leuk en toegankelijk**: meepraten met het project doen we op een manier waar stakeholders energie van krijgen en waarvan de vorm geen groepen uitsluit, maar juist bij betrekt.

2.3 Scope

Dit plan gaat over de participatie rondom de Nieuwe Meervaart en over de zuidwestoever van de Sloterplas (die loopt van het horeca-eiland tot aan het watersporteiland). Gebouw en oever worden beschouwd als een integrale ontwerpopgave, in navolging van motie 823 d.d. 2 juli 2020. Er wordt geparticipeerd over o.a. de uitstraling van het gebouw, het gebruik van het gebouw, (waar mogelijk) het interieur van het gebouw en dan met name de huiskamerfunctie, de inpassing van het gebouw in de omgeving, de functies en uitstraling van de oever, de logistiek t.b.v. van het gebouw en de bereikbaarheid incl. (fiets)parkeren.

[1] "We" is zowel het projectteam stadsvernieuwing Osdorpplein als het projectteam de Nieuwe Meervaart

Over onderwerpen waar het belang van de omgeving beperkter is of waar specialistische kennis voor nodig is wordt niet of beperkt geparticipeerd. Dat gaat bijvoorbeeld over het implementeren van duurzaamheid in het gebouw. Of over zaken die direct voorvloeien uit de bedrijfsvoering.

2.4 Doelgroep

Voor het project is een stakeholderanalyse uitgevoerd, zie bijlage 2. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen het belang dat een stakeholder heeft bij het project en hoeveel spanning (vaak weerstand) hierop zit. Belangrijke stakeholders die uit deze analyse komen zijn:

- Bewoners Anslijnflat met uitzicht op de plas
- Bewoners Eastonstraat met uitzicht op de plas
- Bewoners Ruimzicht met uitzicht op de plas
- Buren van het Sloterpark
- (Horeca-)ondernemers (langs de oever)
- Bond Heemschut
- Vrienden van de Sloterplas
- Het Talentenhuis
- Stichting De Meervaart

Per participatievraag moet bekeken worden welke doelgroep te betrekken. Dit hangt af van het participatievraagstuk en het doel van de participatie. Als dit bepaald is, bekijken we ook hoe we de participatie vormgeven (vorm en middel).

2.5 Participatieniveau

Het participatieniveau verschilt per fase. Hierbij kun je uit de volgende stappen kiezen[2]:

Meebepalen: Amsterdammers beslissen binnen de kaders over het beleid of project. Gelijkwaardige partners.
Samenwerken (co-creatie): Amsterdammers en gemeente werken samen als gelijkwaardige partners aan het beleid of het project.
Adviseren: Amsterdammers geven advies aan de gemeente en delen nuttige ideeën of suggesties.
Reageren: Amsterdammers geven een mening of reactie op een voorstel van de gemeente.
Informeren en luisteren: Informeren en luisteren naar bewoners is de basis van elk traject. Amsterdammers hebben behoefte aan informatie of de gemeente wil Amsterdammers ergens over informeren.

[2] Conform stappenplan participatie op Amsterdamse Wijze (Kernpunten Participatie op Amsterdamse Wijze)

Binnen het project (gebouw en gebied) is er geen ruimte om als gelijkwaardige partners te werken aan een ontwerpopgave o.a. omdat de kaders al bestuurlijk zijn vastgesteld. Meebepalen en samenwerken vallen hiermee af.

Waar mogelijk is daarom gekozen voor **adviseren** waarbij de omgeving meedenkt over welke oplossingsrichtingen mogelijk zijn**,** die vervolgens door het projectteam verder uitgewerkt worden. De omgeving krijgt dan een terugkoppeling waarom bepaalde adviezen wel/niet meegenomen zijn. Dit is vooral mogelijk rondom vraagstukken over de oever.

Indien adviseren niet mogelijk is**,** bijvoorbeeld omdat specifieke kennis nodig is wordt gekozen dat de omgeving kan **reageren** op de voorgestelde oplossingen. Als verder in het proces al veel vastligt dan blijven we wel **informeren en luisteren.**

3 Aanpak

In deze visie beschrijven we de vanuit welke insteek we de participatie gaan organiseren. De concrete uitwerking volgt per fase later en kan aangepast worden als blijkt dat de uitvoering (deels) niet of zeer moeilijk haalbaar is (bijvoorbeeld door aanbestedingsregels).

3.1 Aanpak per fase

Fase: Vaststellen investeringsbesluit incl. stedenbouwkundig plan Stadscentrum Osdorpplein fase 2
Met betrekking tot de investeringsnota en het stedenbouwkundig plan is er een inspraakperiode geweest (**adviseren**). Naar aanleiding van de inspraakreacties zijn de investeringsnota en het stedenbouwkundig plan aangepast en voorgelegd aan het college. Het college geeft de stukken vrij ter besluitvorming aan de gemeenteraad. Tussen vrijgeven van de stukken en vaststellen **informeren** we de omgeving.

Fase: Keuze wel/niet uitbreiden van het inpassingsgebied
Het college wordt (ook) gevraagd om in te stemmen met de start van de wensen- en bedenkingenprocedure. Opzet is dat we omgevingspartijen **informeren** over de wensen- & bedenkingenprocedure. Die doen we zowel procesmatig; waarom is hiervoor gekozen en hoe ziet het proces eruit. Als inhoudelijk; uitleggen wat we voorleggen en uitleg geven over voor- en nadelen van de verschillende opties. Voor het geven van een mening wordt verwezen naar de mogelijkheid om bij de raad in te spreken.

Fase: Aanbesteding architect/ontwerper de Nieuwe Meervaart en zuidwestoever
De ontwerpers van gebouw en openbare ruimte worden middels een aanbesteding geselecteerd. Voorafgaande aan de aanbesteding worden extra kaders, ter aanscherping/verduidelijking van het stedenbouwkundig plan, geformuleerd o.a. over de gewenste inrichting van de Meer en Vaart. De omgeving wordt hierbij betrokken (**adviseren**). De omgeving wordt gevraagd om suggesties en ideeën mee te geven aan de architecten die deel willen nemen aan de aanbesteding. Dit wordt verwerkt in de uitvraag naar de markt.

Als onderdeel van de aanbesteding voor de architect/ontwerper wordt ervaring met participatietrajecten als criterium of eis meegenomen. Ook wordt bij de aanbesteding de omgeving in de gelegenheid gesteld om te reageren op de ingediende ontwerpen, bijvoorbeeld wat betreft de uitstraling, vormgeving en inpassing van het gebouw in de omgeving. We geven de omgeving de kans om hun wensen kenbaar te maken (**reageren**). Deze mening wordt serieus meegenomen in de aanbesteding. We zorgen ervoor dat de

omgeving aan de voorkant goed weet wat er met hun input gedaan wordt. Met behulp van verslagen en andere middelen zorgen we voor een goede terugkoppeling.

Fase: ontwerp Nieuwe Meervaart en oever
Het "verhaal" van de Nieuwe Meervaart en van de oever moet in samenhang verteld worden. Voor de omgeving is het 1 geheel en het kent, zeker in het begin, een grote samenhang.

Na de selectie van de architect van de Nieuwe Meervaart faciliteren we een gesprek over het gekozen ontwerp voor gebouw en openbare ruimte. We geven de omgeving de kans hun zorgen, wensen en gedachtes mee te geven aan de ontwerper, die dat (waar mogelijk) nog mee kan nemen in de verdere uitwerking (**reageren**).

Het ontwerp van de oever kent meer mogelijkheden om de omgeving actief te betrekken (**adviseren**). We vragen ze om mee te denken over de functies, materialen, logistiek, (fiets)parkeren en het ontwerp.

In het stroomschema in bijlage I is een overzicht van de participatie in de komende fases weergegeven. Ze geven een doorkijk tot en met het opstellen van het definitief ontwerp.

3.2 Doorlopend contact

Buiten de specifieke participatiemomenten is doorlopend contact met belanghebbenden van groot belang. Vanaf het vaststellen van het SP worden doorlopend gesprekken gevoerd met de omgeving over proces, planning en aandachtspunten. Ook blijven we het project onder de aandacht brengen, ook als er inhoudelijk geen vraag ligt. Insteek is dat we doorlopend informeren en luisteren, waarbij we kiezen voor een open en transparante houding. De exacte invulling hiervan gebeurt in samenspraak met de omgeving.

Bijlage 1: stroomschema participatie komende fases

